Evropski parlament
2024-2029

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve
predsednica

21.11.2024

Johan Van Overtveldt
predsednik
Odbor za proračun
BRUSELJ

Zadeva: Mnenje o uporabi Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce na podlagi vloge Belgije – EGF/2024/002 BE/Limburg machinery and paper (2024/0286(BUD))

Spoštovani gospod predsednik!

Odboru za zaposlovanje in socialne zadeve je bilo v postopku iz naslova naloženo, da pripravi mnenje in ga predloži vašemu odboru. Odločil se je, da bo pripravil mnenje v obliki pisma.

Vprašanje je obravnaval na seji 21. novembra 2024. Na tej seji je sklenil, da bo mnenje, navedeno v nadaljevanju, predložil Odboru za proračun kot pristojnemu odboru.

Lep pozdrav,

Li Andersson

MNENJE

A. ker je Belgija 19. julija 2024 vložila vlogo za finančni prispevek iz Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce (ESPG) v skladu s členom 8(1) Uredbe (EU) 2021/691 (uredba o ESPG) za presežne delavce v gospodarskih sektorjih, razvrščenih v oddelek 17 NACE Revizija 2 (Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja) in oddelek 28 (Proizvodnja drugih strojev in naprav) v regiji na ravni NUTS 2 Provincie Limburg (BE22) v Belgiji;

B. ker je Belgija vlogo vložila na podlagi meril za pomoč iz člena 4(2)(c) uredbe o ESPG, ki zahteva prenehanje delovne aktivnosti oz. opravljanja dejavnosti za vsaj 200 presežnih delavcev v referenčnem obdobju štirih mesecev (v tem primeru od 31. decembra 2023 do 30. aprila 2024) v podjetjih, ki delujejo v istem ali različnih gospodarskih sektorjih na ravni oddelka NACE Revizija 2 in se nahajajo v isti regiji na ravni NUTS 2 v državi članici; ker je Komisija vlogo ocenila in v skladu z vsemi veljavnimi določbami uredbe o ESPG ugotovila, da so pogoji za finančni prispevek iz ESPG izpolnjeni;

C. ker se vloga nanaša na 681 presežnih delavcev (upravičencev), ki so prenehali opravljati dejavnost v zgoraj navedenih gospodarskih sektorjih;

D. ker je Komisija 5. novembra 2024 sprejela predlog sklepa o uporabi sredstev ESPG v korist Belgije, da bi podprla ponovno vključitev 632 ciljnih upravičencev na trg dela;

E. ker je vzrok za te presežke v sektorju papirja povezan s tem, da se je podjetje Sappi Group (Sappi) odločilo, da bo ustavilo proizvodnjo v Lanaknu in zaprlo obrat; ker je glavni vzrok za to zmanjšanje povpraševanja po grafičnih izdelkih, ki je posledica večje digitalizacije in posledične vse večje presežne zmogljivosti evropske industrije premazanega papirja brez lesa (v 15 letih se je zmogljivost evropske industrije premazanega papirja brez lesa zmanjšala za 50 %, in sicer na 4,6 milijona ton leta 2023); ker je posledica tega 567 odpustov;

F. ker se je število delovnih mest v industriji, ki so na voljo v provinci Limburg, leta 2023 v primerjavi s predhodnim letom zmanjšalo za 15 %; ker je dogodek, ki je povzročil presežke v strojnem sektorju, povezan z odločitvijo podjetja Purmo Group Belgium NV (Purmo), da ustavi proizvodnjo 50-milimetrskih panelnih radiatorjev v svojem obratu v Zonhovnu in zapre zadevno proizvodno linijo; ker je razlog za ustavitev proizvodnje močan upad povpraševanja po panelnih radiatorjih v EU, ki je povezan z vse večjim povpraševanjem po alternativnih ogrevalnih sistemih, kot so toplotne črpalke in nizkotemperaturni sistemi, zaradi naraščajočih cen plina, ki so posledica ruske vojaške agresije proti Ukrajini, in posledičnih učinkov na potrošnjo potrošnikov ter razogljičenje stavb in industrije, da bi zmanjšali porabo energije; ker je posledica tega 114 odpustov;

G. ker je odpuščenih delavcev največ v obratih Lanaken (83 %) in Zonhoven (27 %), zato je provinca Limburg v Flandriji ozemlje, ki ga je najbolj prizadelo odpuščanje presežnih delavcev; ker sta trga dela v občinah Lanaken in Zonhoven v slabšem položaju v primerjavi s provinco Limburg kot celoto ali regijo Flandrija; ker je razmerje med delovno aktivnim prebivalstvom in razpoložljivimi delovnimi mesti 49 % v Lanaknu in 55 % v Zonhovnu, kar je med 19 in 13 odstotnimi točkami manj kot v Limburgu (68 %)

in med 24 in 18 odstotnih točk manj kot v Flandriji (73 %); ker je poleg tega razmerje med iskalci zaposlitve in prostimi delovnimi mesti v občini Lanaken in njegovi okolici (občina Maasland) 4,5 (približno dvakrat več kot v Flandriji); ker je na trg dela občine Maasland negativno vplivalo tudi prestrukturiranje na Nizozemskem, kjer je nizozemski proizvajalec avtomobilov VDL 1. marca 2024 poročal o izgubi približno 2000 delovnih mest v svojem proizvodnem obratu v Bornu, od tega 700 čezmejnih delavcev, ki živijo v občini Maasland;

H. ker je Belgija navedla, da je bil usklajeni sveženj prilagojenih storitev pripravljen v posvetovanju s socialnimi partnerji v skladu s členom 7(4) uredbe o ESPG; ker so sindikati in organizacije delodajalcev vključeni v dejavnosti javnih zavodov za zaposlovanje v Flandriji (VDAB) na vseh ravneh;

I. ker sredstva ESPG ne presegajo najvišjega letnega zneska 30 milijonov EUR (v cenah iz leta 2018), kot je določeno v členu 8 Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027;

Zato Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za proračun kot pristojni odbor, naj v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. želi spomniti, da je namen ESPG izkazovati solidarnost z upravičenci in jih podpirati; meni, da bi morali biti finančni prispevki iz ESPG prvenstveno usmerjeni k aktivnim ukrepom na trgu dela in prilagojenim storitvam, s katerimi bi se upravičenci hitro ponovno vključili v dostojno in trajnostno zaposlitev v svojem prvotnem sektorju ali pa zunaj njega; poudarja, da je delavce pomembno pripraviti na nujno potrebni zeleni in digitalni prehod evropskega gospodarstva in družbe ter jim pri tem pomagati; v zvezi s tem ponovno poudarja, da ima Unija pomembno vlogo pri nudenju potrebnih kvalifikacij za pravičen prehod v skladu z evropskim zelenim dogovorom, tudi s financiranjem iz ESPG;

2. se strinja s Komisijo, da so pogoji iz člena 4(2)(c) uredbe o ESPG izpolnjeni in da je Belgija na podlagi navedene uredbe upravičena do finančnega prispevka v znesku 704.135 EUR, kar je 60 % skupnih stroškov v znesku 1.173.559 EUR (pri čemer stroški posameznikom prilagojenih storitev znašajo 1.126.559 EUR, stroški dejavnosti priprave, upravljanja, informiranja in obveščanja javnosti ter nadzora in poročanja pa 47.000 EUR); opozarja, da je Belgija v skladu z uredbo o ESPG upravičena do najvišje stopnje sofinanciranja v višini 85 % skupnih stroškov;

3. ugotavlja, da je podjetje, ki odpušča, ravnalo v skladu z belgijskim zakonom o kolektivnih odpustih, ki določa obvezen postopek obveščanja predstavnikov delavcev in posvetovanja z njimi; pozdravlja, da je Belgija poročala, da so se prva informativna srečanja z delavci začela 26. decembra 2023, skupine za zaposlovanje pa so sledile takoj po odpustih, in da so javni zavodi za zaposlovanje (VDAB) že 13. marca 2024 v Lanaknu organizirali zaposlitveni sejem za nekdanje delavce podjetij Sappi in Purmo, na katerem je sodelovalo približno 20 podjetij;

4. glede na profil odpuščenih delavcev opaža, da jih je tretjina starih 55 let ali več, 30 % pa jih je nizko izobraženih; meni, da bodo delavci glede na trend zmanjševanja števila prostih delovnih mest in njihove geografske porazdelitve potrebovali dodatno prilagojeno podporo, ki jim bo v pomoč pri prehodu v zaposlitev;

5. poudarja, da je Belgija potrdila, da ukrepi, za katere bo uporabljen finančni prispevek iz ESPG, ne bodo deležni finančnih prispevkov iz drugih finančnih instrumentov Unije;

6. ugotavlja, da prilagojene storitve, ki bodo zagotovljene delavcem, vključujejo naslednje ukrepe: (a) svetovalca za socialne ukrepe, (b) orientacijsko svetovanje in poklicno usmeritev, (c) aktivno podporo pri iskanju zaposlitve, (d) usposabljanje, preusposabljanje in poklicno usposabljanje ter (e) usposabljanje na delovnem mestu; glede na starost in izobraževalni profil ciljnih upravičencev poudarja, da bi bilo treba pri zagotavljanju prilagojenih storitev upoštevati posebne potrebe teh skupin;

7. poudarja zlasti pomen člena 7(2) uredbe o ESPG, v skladu s katerim je treba v usklajenem svežnju predvideti prihodnje obete na trgu dela ter potrebna znanja in spretnosti, združljiva s prehodom na trajnostno gospodarstvo, ki bo gospodarno z viri, pri čemer je poseben poudarek na razširjanju znanj in spretnosti, potrebnih v digitalni industrijski dobi; pozdravlja dejstvo, da standardna podpora javnih zavodov za zaposlovanje (VDAB) presežnim delavcem vključuje digitalna orodja in usposabljanje na področju digitalnih znanj in spretnosti ter spretnosti, ki so potrebne v z viri gospodarnem gospodarstvu;

8. želi opozoriti na možnost, da se v usklajeni sveženj vključijo posebni časovno omejeni ukrepi, med drugim dodatki za nego otroka, kot je določeno v členu 7(2)(b) uredbe o ESPG, da se iskalcem zaposlitve omogoči udeležba v predlaganih dejavnostih.